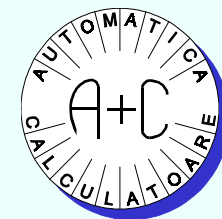

Universitatea "Politehnica" din București
Facultatea de Automatică & Calculatoare

Identificarea Sistemelor

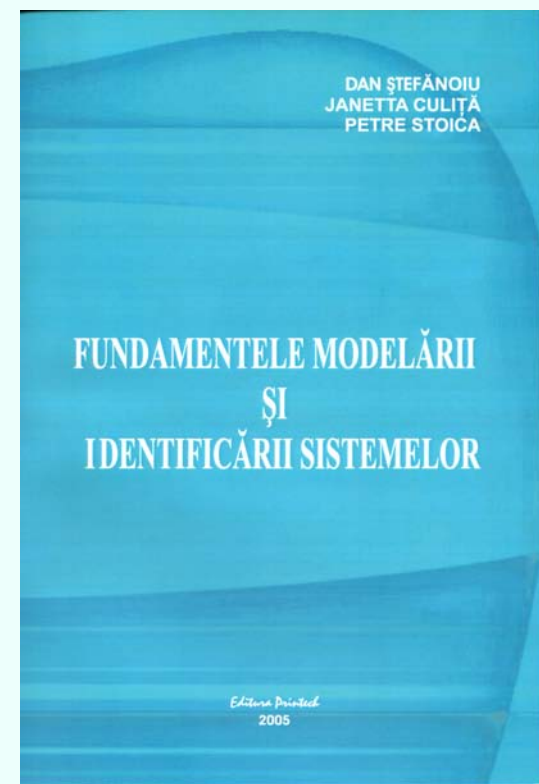
• *Note de curs* •

Dan Ștefănoiu
Profesor

Danny@router.indinf.pub.ro

<http://www.geocities.com/dandusus/Danny.html>

<http://www.geocities.com/aplimathes/SISP>

Bibliografie	3
① Privire de ansamblu (obiect de studiu, problematică, experiment de identificare)	4
② Modele de identificare	48
②.① Scurtă clasificare	48
②.② Noțiuni de Statistică și Prelucrare de Semnal	51
②.③ Analiza modelelor neparametrice	84
②.④ Modele parametrice (clase uzuale, criterii de stabilitate)	93
③ Semnale de stimul	110
③.① Necesitatea stimulării corecte a proceselor	110
③.② Conceptul de persistență	114
③.③ Proprietăți ale semnalelor persistente	119
③.④ Clase de semnale persistente	120
(semnale ideale, semnale practice, metode de generare)	
④ Metode de identificare și validare	132
④.① Scurtă clasificare	132
④.② Metoda Celor Mai Mici Pătrate (MCMMP)	133
④.③ Metoda Variabilelor Instrumentale (MVI)	160
④.④ Metode bazate pe optimizarea parametrilor	166
(Newton-Raphson, Gauss-Newton)	

Sumar

(continuare)

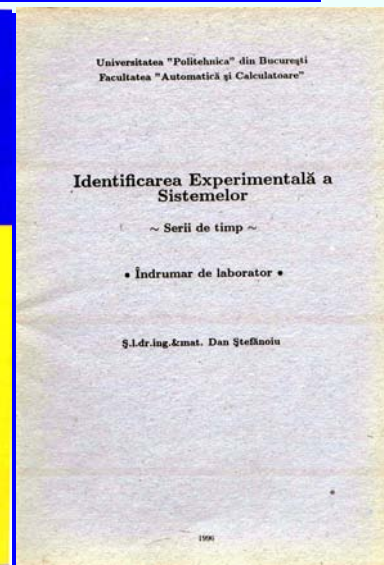
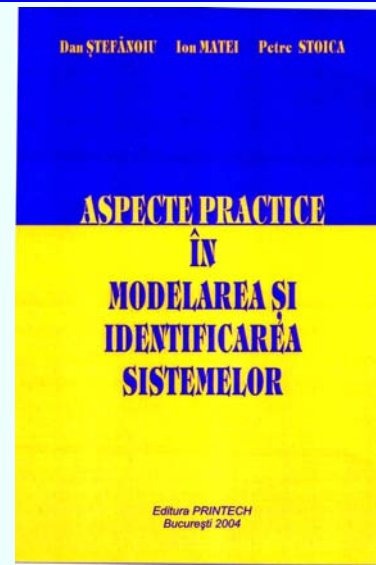
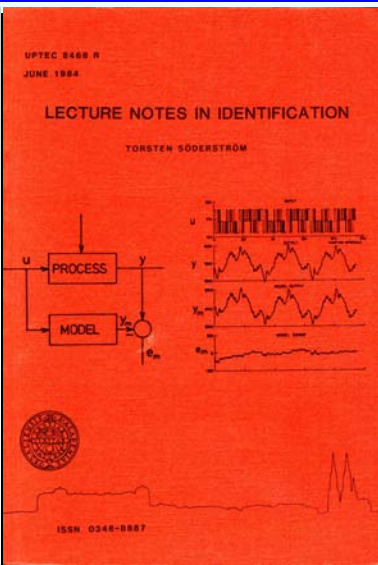
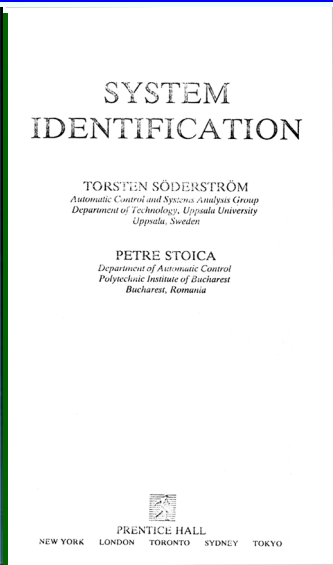

④ Metode de identificare și validare (continuare)	132
④.⑤ Metoda Celor Mai Mici Pătrate Extinsă (MCMMPE)	177
④.⑥ Metoda Minimizării Erorii de Predicție (MMEP)	182
④.⑦ Metode bazate pe Teoria Estimației (Bayes, verosimilitatea maximă)	188
④.⑧ Identificarea și predicția proceselor auto-regresive	198
(Metoda Yule-Walker-Wiener, Algoritmul Levinson-Durbin, predictorul optimal)	
④.⑨ Metode adaptive de identificare	225
(MCMMP-R, MVI-R, utilizarea ferestrelor culisante, MCMMPQR-R)	
④.①① Estimarea structurii modelelor de identificare	
④.①② Validarea modelelor de identificare	
④.①③ Deschidere către metode și modele de identificare avansate	
(estimarea modelelor de tip MIMO cu ajutorul MCMMP, identificarea proceselor cu reacție, estimarea modelelor cu reprezentare pe stare folosind filtrul Kalman-Bucy)	
⑤ Exerciții rezolvate	P1:P61

Bibliografie

Referința fundamentală

1. Ljung L. – **System Identification - Theory for the User**, Prentice Hall, Upper Saddle River, N.J., 2nd edition, 1999.
2. Söderström T. – **Lecture Notes in Identification**, Uppsala University Press, Sweden, 1984.
3. Söderström T., Stoica P. – **System Identification**, Prentice Hall, London, UK, 1989.
4. Ștefănoiu D. – **Identificarea Experimentală a Sistemelor – Serii de Timp**, Tipografia Universității “Politehnica” din București, România, 1996.
5. Ștefănoiu D. – **Identificarea Experimentală a Sistemelor – Probleme de Seminar**, Tipografia Universității “Politehnica” din București, România, 1996.
6. Ștefănoiu D., Culiță J., Stoica P. – **Fundamentele Modelării și Identificării Sistemelor**, Editura PRINTECH, București, România, 2005.
7. Ștefănoiu D., Matei I., Stoica P. – **Aspecte Practice în Modelarea și Identificarea Sistemelor**, Editura PRINTECH, București, România, 2004.

Curs & Examen

Teme de laborator

① Privire de ansamblu

Obiectul de studiu al domeniului
Identificării Sistemelor (IS)

Modelarea proceselor/sistemelor dinamice folosind **date experimentale** achiziționate în cursul exploatării acestora.

Modelare?

Termen care se referă la **construcția și determinarea unui model matematic** asociat unei entități evolutive/dinamice cu structură necunoscută.

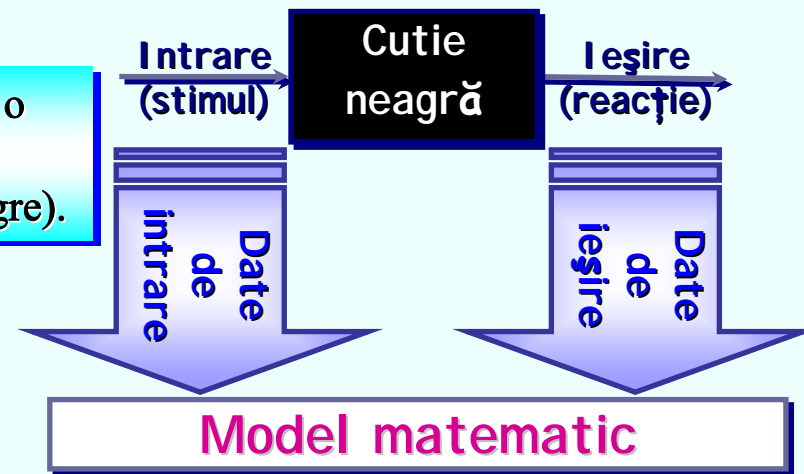
- Practic, entitatea este văzută ca o **cutie neagră** capabilă să ofere informații despre mecanismele care determină evoluția/dinamica acesteia, **dacă este stimulată corespunzător**.

Model?

Relație matematică abstractă care descrie cu o anumită acuratețe caracteristicile și/sau dinamica/funcționarea unei entități (cutii negre).

Model de identificare

- Modelul de identificare constituie un fel de **carte de identitate** a entității studiate.
- Acesta reflectă **relația** dintre **intrarea** care stimulează entitate (de regulă un **proces** sau un **sistem**) și **ieșirea** care codifică reacția corespunzătoare a acelei entități.
- **Construcția** modelelor de identificare se bazează pe **datele experimentale** furnizate de către cutia neagră.

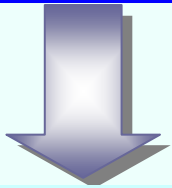

① Privire de ansamblu

Aplicații uzuale de identificare

- **simulare**, în vederea evidențierii caracteristicilor principale și/sau a comportamentului în diverse situații
- **recunoaștere de forme**
- **prelucrări de semnale**
- **predicție/prognoză**
- **diagnoză de defecte**
- **proiectare de sisteme automate de conducere sau reglare**

IS este un domeniu cu deschidere către abordări interdisciplinare

O referire

Tipuri de identificare

Obiectivul cursului

Identificare analitică

Identificare experimentală

Determinarea **parametrilor fizici** ai proceselor.

- Se utilizează **legile fizico-chimice** de la baza dinamicii proceselor (ecuații de bilanț de masă/energie, ecuații de echilibru static și/sau dinamic, etc.).

Model analitic

Determinarea unor **parametri fără semnificații fizice**, care descriu comportamentul procesului în jurul unui anumit punct de funcționare.

Model experimental

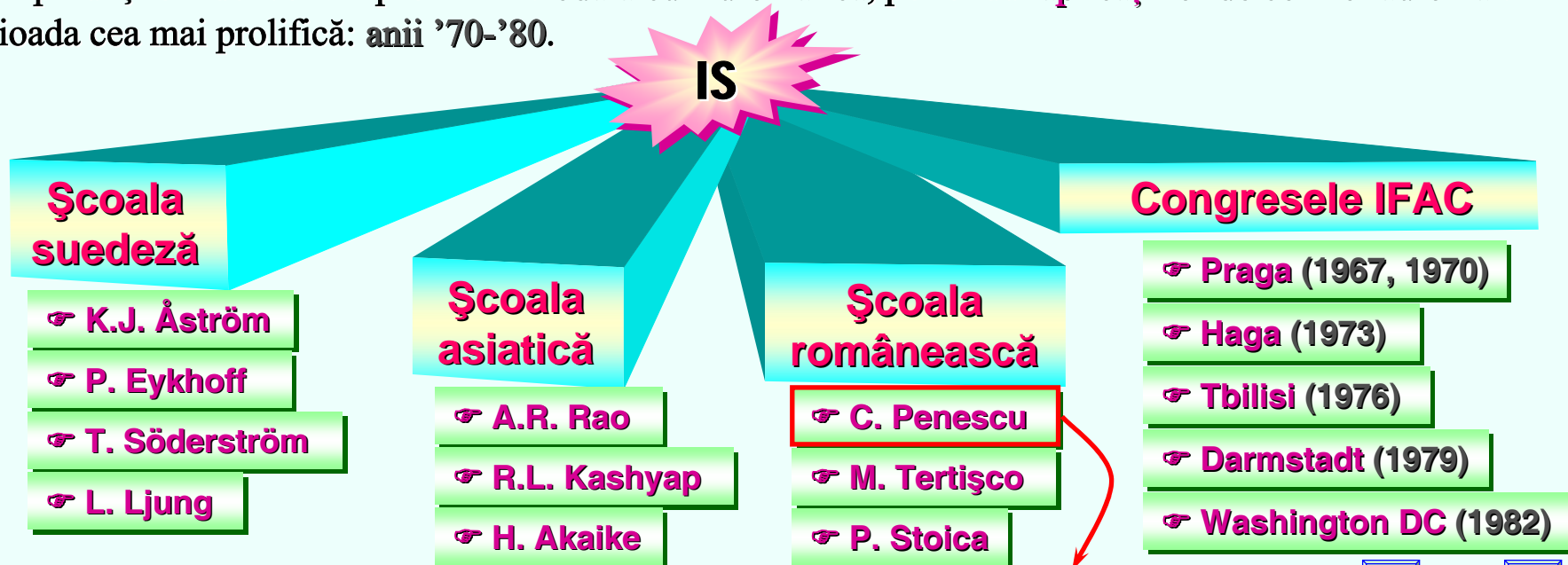
① Privire de ansamblu

Caracteristici ale modelelor de identificare experimentală

- ⊗ generalitate și validitate limitată la anumite clase de procese, semnale de stimul sau la anumite puncte de funcționare ale aceluiași proces;
- ⊗ interpretare fizică dificilă;
  - în majoritatea cazurilor, parametrii nu au semnificații fizice clare;
  - parametrii sunt utilizați ca instrumente menite să ușureze descrierea funcționării procesului;
- ☺ determinarea lor este adesea realizabilă prin **metode algoritmice**, ceea ce le conferă **eficiență** și **simplitate**.

Scurt istoric al dezvoltării domeniului IS

- **IS** a apărut și s-a dezvoltat aproximativ **odată cu Automatica**, pe fondul **aplicațiilor de control automat**.
- Perioada cea mai prolifică: **anii '70-'80**.

Unul dintre fondatorii Facultății de Automatică și Calculatoare din București (1967)

① Privire de ansamblu

Coordonatele domeniului IS

👉 La intersecție.

Metode de identificare

Bazate pe Teoria Optimizărilor (TO)

- 😊 Se pot finaliza prin **algoritmi implementabili** pe un mijloc automat de calcul.
- 😊 Permit analiza convergenței.
- ☹️ Nu permit analiza consistenței (convergenței statistice).

Bazate pe Teoria Estimației (TE)

- ☹️ Au caracter mai mult teoretic, fiind rareori implementabile pe un mijloc automat de calcul.
- ☹️ Nu permit analiza convergenței.
- 😊 Permit analiza consistenței (convergenței statistice).

Coordonata
fundamentală

IS

- Metoda principală:
Metoda Celor Mai Mici Pătrate (MCMMP).

Modele (matematice) de identificare

Neparametrice

- Descrieri calitative (**analize**) preliminare ale proceselor.
- Date statistice referitoare la evoluția/dinamica proceselor.
- 4 tipuri de analize (în timp și în frecvență).

Parametrice

- Conceptul central: **parametrul**.
- Organizate în clase (**ARMAX**, **RSISO**, **cu reprezentare pe stare**, etc.).

Semnale de stimul

- Conceptul central: **persistența**.
- Semnalul ideal: **zgomotul alb**.
- Semnalul practic: **pseudo-aleator (binar)**.

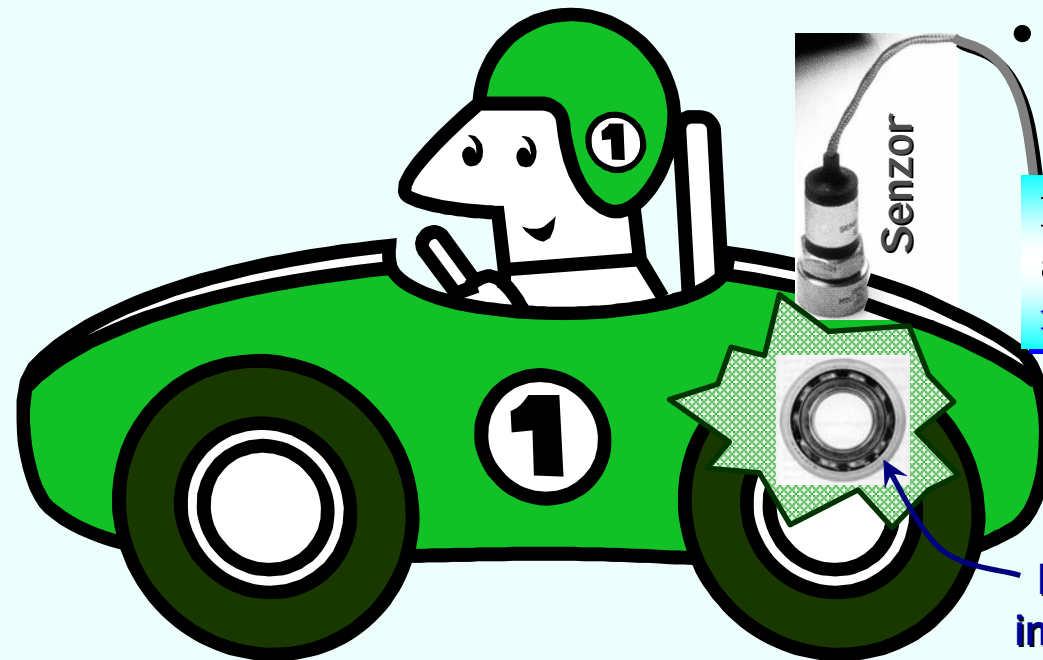
① Privire de ansamblu

Probleme practice ridicate de identificarea unui proces

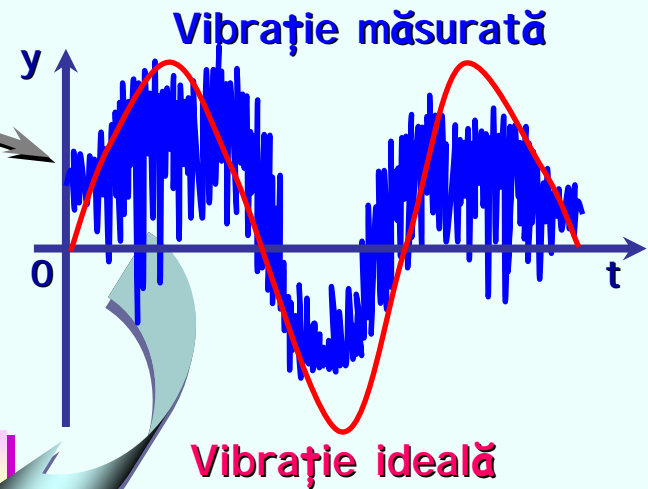
☛ Selectarea mărimilor care trebuie și pot fi măsurate.

- Principalul inconvenient: **mărimile care trebuie măsurate nu sunt direct accesibile pentru amplasarea senzorilor corespunzători.**

Măsurătorile trebuie efectuate **indirect**, prin amplasarea senzorilor **în locul accesibil cel mai apropiat de zona ce trebuie identificată.**

Rulment
inaccesibil

☛ Datele măsurate sunt afectate de zgomote de măsură și interferențe.

În absența unor tehnici de **deparazitare a datelor** (atenuare a zgomotelor și interferențelor), **modelul de identificare rezultat este adesea inadecvat.**